

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/204/2017
Identifikačné číslo spisu: 7615217150
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Edita Bakošová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7615217150.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne S., bývajúcej v X., zastúpenej Mgr. Jurajom Berčom, advokátom v Spišskej Novej Vsi, Zimná 59, proti žalovanému Spoločenstvu vlastníkov bytov JANTÁR, Levoča, Sídlisko Pri prameni 16, IČO: 37 963 239, zastúpenému Mgr. Adriánom Bobkom, advokátom v Poprade, Námestie sv. Egídia 78, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 10 C 203/2015, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 6. júna 2017 sp. zn. 5 Co 290/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves rozsudkom z 21. apríla 2016 č.k. 10 C 203/2015-80 zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala uloženia povinnosti žalovanému písomne sa jej ospravedlniť oznamom zverejneným v televízii TA3 a TV JOJ za neoprávnený zásah do jej osobnostných práv spočívajúci v nadmernom hluku z kotolne a zároveň zaplataenia nemajetkovej ujmy vo výške 29 020,- eur s príslušenstvom. Právne svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil § 11, § 13 Občianskeho zákonníka, vecne tým, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalovanému bola rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 9 C 200/2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 Co 533/2013 uložená povinnosť zdržať sa obťažovania matky žalobkyne hlukom z prevádzky kotolne a vedie sa exekučné konanie, v ktorom je ustanovený znalec na posúdenie, či došlo k zníženiu hlučnosti kotolne. Žalobkyňa sa domáha v tomto konaní ospravedlnenia a nemajetkovej ujmy z dôvodu týrania žalovaným nadmerným hlukom z kotolne, pričom z obsahu žaloby aj vykonaného dokazovania vyplýva, že sa domáha prešetrenia správnosti kontrolného znaleckého posudku, správnosti umiestnenia kotolne v spojení so zistením, či sa nejedná o čiernu stavbu a poukazuje na správanie sa vlastníkov bytov v bytovom dome voči svojej osobe. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalovaný bol zriadený na správu domu, zastupuje všetkých vlastníkov bytov v bytovom dome a nie je zodpovedný za ich správanie, pričom predmetom tohto sporu nie sú vzájomné vzťahy vlastníkov bytov. Znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že hluk v byte spôsobuje prevádzka

kotolne, pričom najvyššiu prípustnú hladinu presahuje nevýrazne len veľmi krátko v noci a intenzita hluku podľa správy z regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Poprade nie je spôsobilá privodiť zdravotné problémy a nejedná sa o neoprávnený zásah, pretože na zriadenie kotolne bolo vydané stavebné povolenie. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že konanie žalovaného nevykazuje znaky neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobkyne, žalovaný hlučnosťou kotolne neznižuje dôstojnosť a vážnosť žalobkyne, zásah nie je neoprávnený a objektívne nie je spôsobilý privodiť žalobkyni závažnú ujmu. V konaní tak nebola splnená základná podmienka a to zásah do osobnej integrity žalobkyne zo strany žalovaného, preto návrh v celom rozsahu zamietol a odôvodnil, prečo neakceptoval návrhy žalobkyne na doplnenie dokazovania. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil poukazom na § 142 ods. 1, § 150 ods. 1 O.s.p.

2. Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobkyne rozsudkom zo 6. júna 2017 sp. zn. 5 Co 290/2016 rozsudok súdu prvej inštancie s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Uviedol, že sa plne stotožnil so záverom vysloveným v napadnutom rozsudku, rozsudok je vecne správny, rovnako aj jeho dôvody, preto sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, na čom nič nemení ani odvolanie, v ktorom sa iba opakujú skutočnosti uvádzané počas konania na súde prvej inštancie a s ktorými sa súd výstižne a presvedčivo vypořiadal. Napadnutý rozsudok zodpovedá aj požiadavkám vyplývajúcim z § 157 ods. 2 O.s.p. a zásadám súdnej praxe, preto nie je nepreskúmateľný, ani arbitrárny. Vo vzťahu k namietanému nedostatočne vykonanému dokazovaniu súdom prvej inštancie uviedol, že súd správne nevykonal žalobkyňou označené dôkazy z dôvodov ktoré uviedol v odôvodnení svojho rozsudku a tiež so zreteľom na to, že skutkový stav bol dostatočne zistený z vykonaných dôkazov. Všetky skutkové zistenia na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke sú správne, lebo majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Žalobkyňou uvedené skutočnosti v odvolaní neumožňujú záver o existencii tvrdeného odvolacieho dôvodu. Súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho aj vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 396 ods. 1 a § 257 C.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, ktorá prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 420 písm. f/ C.s.p. Navrhla napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Naplnenie dôvodu dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. videla v tom, že skúmanie intenzity hluku z kotolne a jeho vplyvu na osobnosť žalobkyne malo byť kľúčovým podkladom na rozhodnutie v danej veci, súd však takéto dokazovanie odmietol. Nestotožňuje sa so závermi súdov, že zásah do osobnostných práv žalobkyne spôsobený hlukom z kotolne nie je zásahom neoprávneným a nie je spôsobilý privodiť žalobkyni závažnú ujmu a nesúhlasí s tvrdením súdu, že nadmerný hluk existoval iba v noci a v krátkom trvaní. Žalobkyňa je presvedčená, že v prípade vykonania ňou navrhovaných dôkazov by bolo zachované jej právo na spravodlivý proces, čo sa týka aj nevykonania dokazovania nahrávkami z relácie Reflex. Rozhodnutie bez vykonania ňou navrhovaného dokazovania považuje za nedostatočné a arbitrárne.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení navrhol dovolanie zamietnuť z dôvodu, že okresný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie a správne rozhodol keď žalobu zamietol, pretože v konaní nebolo preukázané, že by došlo k zásahu do osobnej integrity žalobkyne. V súvislosti s dovolacím konaním si uplatnil právo na náhradu trov konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne treba odmietnuť.

6. Aj po zmene právnej úpravy civilného sporového konania (vrátane dovolacieho konania), ktorú priniesol C.s.p. v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového

konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (k tomu porovnaj napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Dovolací súd už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

8. Pri uplatnení tézy vyplývajúcej z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej rozhodnutia súdov predstavujúce *res iudicata* „majú zostať nedotknuté“, je potrebné na možnosť prelomenia záväznosti a nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí hľadieť ako na krajnú výnimku z tejto zásady. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (k tomu porovnaj napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016). V súlade s tým aj odborná právnická literatúra konštatuje, že „narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch“ (por. publikáciu *Civilný sporový poriadok*, Nakladateľství C. H. Beck, Praha, 2016, na str. 1326).

9. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by dovolací súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (por. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Podstatnou zmenou oproti právnej úprave účinnej do 30. júna 2016 je, že zákon už nestanovuje povinnosť (ani možnosť) dovolacieho súdu *ex offio* skúmať, či v konaní došlo k procesným vadám tejto povahy. Vzhľadom na viazanosť dovolacím dôvodom sa dovolací súd zameriava výlučne na skúmanie existencie tej vady zmätočnosti, ktorá bola uplatnená v dovolaní. Prítom aj naďalej platí, že pre záver o prípustnosti dovolania z dôvodu zmätočnosti nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (por. napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1

Cdo 127/2012, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 29/2016, 4 Cdo 133/2015, 5 Cdo 467/2014, 6 Cdo 5/2014, 7 Cdo 7/2016, 8 Cdo 450/2015).

13. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. V danom prípade žalobkyňa uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľka existenciu tejto vady konania vidí predovšetkým v tom, že tak súd prvej inštancie ako aj odvolací súd nevykonali ňou navrhované dôkazy - výsluchy navrhovaných svedkov, spis stavebného úradu Mesta Levoča, nahrávky z relácie Reflex, správu Regionálneho úradu verejného zdravotníctva a pod.

15. Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. sa rozumie nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania (napr. práva zúčastniť sa na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod). V prejednávanej veci z obsahu spisu nevyplýva, že by žalobkyni bolo niektoré z týchto práv odňaté.

16. Žalobkyňa namieta vady súvisiace s dokazovaním. Dokazovanie je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci (por. § 187 ods. 1, 2 C.s.p.). Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (por. § 120 ods. 1 O.s.p., teraz § 185 C.s.p.), a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 420 písm. f/ C.s.p., lebo týmto postupom súd neznemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Prípustnosť dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je spôsobilé založiť ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, pretože do obsahu práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

17. V prejednávanej veci odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1, 2 C.s.p., keď napadnutý rozsudok považoval vo výroku za vecne správny a v celom rozsahu sa stotožnil aj s jeho odôvodnením. Nebol preto dôvod na opakovanie, či dopĺňanie dokazovania vykonaného už súdom prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 384 ods. 1, 2 C.s.p.

18. Vzhľadom na uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolateľka neopodstatnene tvrdí, že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobkyne proti rozsudku krajského súdu nie je podľa § 420 písm. f/ C.s.p. dôvodné, preto ho ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

19. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.). O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.